

CZY W CZASIE POSTĘPOWANIA W SPRAWIE ORZECZENIA ROZWODU MOŻLIWE JEST ORZECZENIE PRZEZ SĄD O EKSMISJI MAŁŻONKA Z LOKALU ZAJMOWANEGO WSPÓLNIE?

Tak, możliwość taka wynika z Art. 58 § 2 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego zgodnie z którym, *Jeżeli małżonkowie zajmują wspólne mieszkanie, sąd w wyroku rozwodowym orzeka także o sposobie korzystania z tego mieszkania przez czas wspólnego w nim zamieszkiwania rozwiedzionych małżonków. W wypadkach wyjątkowych, gdy jeden z małżonków swym rażąco naganym postępowaniem uniemożliwia wspólne zamieszkiwanie, sąd może nakazać jego eksmisję na żądanie drugiego małżonka (...)*”.

W pozwie o rozwód lub w czasie trwania procesu rozwodowego, małżonek, może wystąpić do sądu z wnioskiem o orzeczenie eksmisji drugiego z małżonków praktycznie z każdego wspólnie zajmowanego mieszkania, chyba że pozostawałoby to w sprzeczności z innymi obowiązującymi przepisami prawa. Tak więc istnieje możliwe jest orzeczenie eksmisji z mieszkania, które stanowi przedmiot prawa podmiotowego, rzeczowego albo obligacyjnego, przysługującego obojgu małżonkom wspólnie, a także wtedy, gdy są oni współposiadaczami takiego mieszkania. Dopuszczalne jest także orzeczenie eksmisji małżonka, mimo że przysługują mu równe prawa do lokalu.

Przesłanką do orzeczenia eksmisji jest rażąco naganne postępowanie, które uniemożliwia wspólne zamieszkiwanie. Brak jest katalogu takich zachowań. Za każdym razem należy przed sądem udowodnić, że zachowanie małżonka uniemożliwia wspólne zamieszkiwanie. Orzeczenie eksmisji traktowane jest przez ustawodawcę jako coś wyjątkowego, może więc mieć miejsce tylko wtedy, gdy zawinione przez małżonka zachowanie jest rażąco naganne i uniemożliwia dalsze wspólne zamieszkiwanie z rodziną. Kluczowym dla wykładni tego przepisu elementem jest pojęcie „rażąco naganne”.

Naganność postępowania powinna cechować się bardzo wysokim stopniem intensywności. Zgodnie z poglądami doktryny i orzecznictwem za rażąco naganne powinny być uznane między innymi takie zachowanie, które dotyczą sfery psychicznej osoby, a więc zachowania polegające na znieważaniu, wyszydzaniu, straszaniu czy zadawaniu cierpień współlokatorowi, jak i sfery fizycznej (cierpienia fizyczne), tj. każde formy zadawania bólu.

Tak więc należy przyjąć, że zwrot „rażąco naganne zachowanie” oznacza każde zachowanie o ujemnych cechach, które jest zachowaniem pozbawionym społecznej akceptacji. Powyższy zwrot został trafnie zdefiniowany przez Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu IX Wydział Cywilny w Wyroku z dnia 12 grudnia 2013 r. (sygn. akt IX C 290/13) „*Zachowanie rażąco naganne to niewątpliwie zachowanie sprzeczne z zasadami ustalonego porządku domowego oraz*

zasadami współżycia społecznego, a więc ogólnie przyjętymi i powszechnie aprobowanymi normami postępowania. Oceniając, czy dane zachowanie nosi cechę rażącej naganności należy posługiwać się oceną obiektywną, nie zaś subiektywnymi odczuciami osoby pokrzywdzonej.”

Za orzecznictwem sądów powszechnych należy przyjąć za rażąco naganne zachowanie, zachowania takie jak: nadużywanie przez małżonka alkoholu, wywoływanie awantur i dopuszczanie się aktów przemocy, które stanowią zagrożenie dla życia, zdrowia lub spokoju drugiego małżonka, innych członków rodziny, w szczególności małoletnich dzieci.

Podsumowując, istnieje możliwość orzeczenia o eksmisji małżonka w wyroku rozwodowym, jednakże należy pamiętać o tym, aby zgłosić taki wniosek, czy to już w pozwie o rozwód, czy już w toku sprawy. W związku z tym, że brak jest skonkretyzowania użytych wyrażeń, każdy przypadek jest rozpatrywany i oceniany indywidualnie, a sukces w dużej mierze zależy od przedstawionych dowodów potwierdzających spełnienie przesłanek takich jak zeznania świadków np. sąsiadów, notatki z interwencji policji, dzielnicowego, zdjęcia, dokumentacja lekarska. Rozpatrując taki wniosek, sąd zbada, czy takie zachowanie małżonka jest obiektywnie naganne i uniemożliwia wspólne zamieszkiwanie.